

Yhdyskuntalautakunta	§ 15	10.02.2015
Kaupunginhallitus	§ 42	25.02.2015
Yhdyskuntalautakunta	§ 5	19.01.2016
Kaupunginhallitus	§ 18	10.02.2016

Lausunto Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta

26/10.02.00/2015

YLK 10.02.2015 § 15

Lisätiedot:

maankäyttöinsinööri Matti Salminen, puh.(09) 5056 204
 etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Uudenmaan liitto pyytää kaupungin lausuntoa Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksesta 20.3.2015 mennessä. Lausuntoaineistoon kuuluvat vahvistettavat kaava-asiakirjat (kaavaluonnoskartta, kartta kumottavista merkinnöistä sekä merkinnät ja määräykset), kaavaselostus liitekartoineen sekä epävirallinen yhdistelmäkartta lainvoimaisista maakuntakaavoista ja 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksesta. Esityslistan liitteenä jaetaan karttojen suuren koon vuoksi paperiset otteet vain kaavaluonnoskartasta Kauniaisten kohdalta (**liite 1**) ja Kauniaisista koskevista merkinnöistä ja määräyksistä (**liite 2**). Uudenmaan liiton Internet-sivuilla (http://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_4_vaihemaakuntakaava) on nähtävissä kaikki asiaan liittyvä aineisto.

Lähtökohdat ja tavoitteet

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan lähtökohtina ovat lainvoimaiset Uudenmaan maakuntakaava ja Itä-Uudenmaan maakuntakaava sekä Uudenmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaavat. Edellä mainittujen maakuntakaavojen lisäksi Östersundomin alueella on voimassa Vaihemaakuntakaava 2000 sekä maakuntakaavaksi muuttuneita seutukaavoja. Suunnittelualueena on koko Uudenmaan maakunnan alue lukuun ottamatta Östersundomin aluetta, jota käsitellään omassa kaavaprosessissaan osana 2. vaihemaakuntakaavan loppuunsaattamista.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea kestävästä kilpailukykyä ja hyvinvointia. Aikatahtain on vuodessa 2040. Koko kaavatyön keskeisenä lähtökohtana on hyväksytty Uusimaa-ohjelma, jonka strategia tavoitteita 4. vaihemaakuntakaava toteuttaa. Nyt valmisteilla oleva kaava on aiempia maakuntakaavoja strategisempi. Kaavassa määritellään suuret yhteiset kehittämissuunnitelmat elinkeinojen ja innovaatiotoiminnan, logistiikan, tuulivoiman, viherrakenteen ja kulttuuriympäristöjen osalta. Lisäksi kaavassa arvioidaan ja huomioidaan Helsingin seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman aiheuttamat muutostarpeet suhteessa 2. vaihemaakuntakaavaan, erityisesti asemanseutujen osalta.

Elinkeinot ja innovaatiotoiminta

Selvitysten perusteella jo vahvistetut maakuntakaavat sisältävät tarpeelli-

sisä määrin asunto- ja työpaikka-alueita ja mahdollistavat elinkeino- ja innovaatiotoimintojen sijoittumisen ja kehittämisen. Lähtökohtana 4. vaihe-
maakuntakaavassa on, että Uudenmaan maakuntakaavoissa esitettyyn elinkeinotoimintaa ohjaavaan kaavaratkaisuun esitetään muutoksia vain logistiikan osalta. Kaavaluonnoksessa ei esitetä uusia työpaikka- tai teollisuusalueita eikä matkailuun liittyviä aluevarauksia. Sen sijaan teollisuusalueiden suunnittelumääräystä täydennetään liittyen ympäristön parempaan huomioimiseen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Lisäksi yhdenmukaistamistarpeen vuoksi Itä-Uudenmaan maakuntakaavasta kumotaan kaksi matkailupalvelujen kohde / rm -merkintää.

Logistiikka

Kaavaluonnoksessa esitetään tärkeimmät logistiikkakeskukset (Focus Tuusulassa, Bastukärr Sipoossa ja Kulloo Sipoossa ja Porvoossa) ja niihin kytkeytyvien toimintojen alueet omalla merkinnällä. Näiden lisäksi logistiikkaa voi sijoittua jo aiemmissa maakuntakaavoissa osoitetuille taajama- ja työpaikka-alueille. Kaavassa määritellään myös valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät satamat (Hangon satamat sisältäen Koverharin sataman, Inkoon, Kilpilahden ja Loviisan satamat) ja niihin johtavat laivaväylät. Satamaverkko kumotaan Uudenmaan maakuntakaavan (2006) ja Itä-Uudenmaan kaavoista, lukuun ottamatta Helsingin keskustan satamia ja Vuosaarta. Lisäksi selvitetään uutta logistista poikittaisyhteyttä Keski-Uudellemaalle.

Helsingin ja Tallinnan välinen liikennetunneli osoitetaan ohjeellisena, jolloin aikaisempi liikenteen yhteystarvenuoli voidaan kumota vastaavasti.

Tuulivoima

Vaihemmaakuntakaavaa varten on laadittu Uudenmaan tuulivoimaselvitys, jossa on kartoitettu maakunnallisia tuulivoima-alueita Uudenmaan maa- ja merialueilta. Kaavaluonnoksessa esitetään selvityksiin perustuvat tuulivoimalle soveltuvat maakunnallisen kokoluokan tuulivoima-alueet (merelle kaksi Raaseporin, Inkoon ja Porvoon edustalle ja maalle kolme Loviisaan ja Lapinjärvelle). Kaavan tavoitevuosi on 2040, mistä syystä kaavassa voidaan esittää myös alueet, jotka eivät tänä päivänä välttämättä sovellu tuulivoimarakentamiseen, mutta joiden tilanne voi muuttua vuoteen 2040 mennessä. Kaavalla halutaan mahdollistaa myös paikallisen tuulivoiman suunnittelu.

Viherrakenne

Viherrakenteen pohjana toimii vahvistettujen maakuntakaavojen viherrakenne, jota on tarkistettu uusimpien tietojen pohjalta. Kaavaluonnoksessa on täydennetty ja tarkistettu maakunnallisia luontoarvoja sekä tarkistettu virkistysalueiden ajantasaisuus ja maakunnallisuuden raja. Merkinnöistä on yhtenäistetty viheryhteystarvemerkintä, metsätalousvaltaiset ekologisesti merkittävät alueet (MLY) ja ulkoilureittimerkinnät koko kaava-alueelle. Tärkeät pohjavesialueet ja arvokkaat geologiset muodostumat on päivitetty. Lisäksi kaavassa tuodaan esille tarve pääkaupunkiseudun viherkehälle. Kehä tarkoittaa Sipoosta Porkkalaan ja saariston kautta takaisin ulottuvaa viheralueiden verkostoa, johon kohdistuu suurin luontovirkistyskysyntä.

Kulttuuriympäristöt

Vaihemaakuntakaavassa määritellään maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt yhdenmukaisin perustein koko Uudenmaan alueelle. Kaavaluonnoksessa osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut ympäristöt vuoden 2009 RKY inventoinnin pohjalta, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet valtioneuvoston päätöksen 1995 mukaisesti, maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt Missä maat on mainiommat -selvityksen (2012) perusteella ja muinaisjäännökset Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä. Lisäksi erillisillä liitekartoilla esitetään Unescon maailmanperintökohteet ja kansalliset kaupunkipuistot.

Kulttuuriympäristöteema halutaan esittää 4. vaihemaakuntakaavassa mahdollisimman kattavasti ja samalla eri maakuntakaavoista peräisin olevia merkintöjä ja määräyksiä yhdenmukaistetaan. Tämän vuoksi kaikki keskeiset kulttuuriympäristöjä koskevat merkinnät ja määräykset kumotaan aikaisemmista maakuntakaavoista ja tuodaan joko uudestaan sellaisenaan, muokattuina tai kokonaan uusina merkintöinä 4. vaihemaakuntakaavaan.

Muut kaavassa esitettävät merkinnät

Kaavaluonnoksessa Malmin lentokentän nykyinen merkintä kumotaan ja muutetaan taajama-alueeksi. Samalla kumotaan lentoasemaan liittyvä lentomelualuemerkintä. Kulttuuriympäristöön liittyvä merkintä alueella säilyy. Hyvien kulkuyhteyksien ja palvelujen äärellä olevan alueen merkitys Helsingille uutena kaupunginosana on erittäin tärkeä.

Hyvinkään Palopuron ja Tuusulan Ristikydön asemanseudut osoitetaan kaavaluonnoksessa taajamiksi. Pääradan varrella sijaitsevien alueiden suunnittelu on seudun kannalta ajankohtaista ja tärkeää. Tavoitteena on ohjata kasvua yhdyskuntarakennetta tiivistäen ja luoda edellytykset toimivalle joukkoliikenteelle.

Maakaasuputkistoa käsitellään vaihemaakuntakaavassa ainoastaan siltä osin, kuin on perusteltua tarkentaa voimassaolevien maakuntakaavojen merkintöjä Suomen kansainvälisesti tärkeisiin kaasuhankkeisiin Balticconnector- ja Finngulf-LNG-terminaaliin liittyen.

Kumottavat merkinnät ja määräykset

Uudenmaan voimassa olevista maakuntakaavoista kumotaan kaavamerkintöjä siinä laajuudessa kuin vaihemaakuntakaavan ratkaisu edellyttää. Merkintöjä kumotaan suunnittelumääräyksen muuttuessa merkittävästi, merkintöjä ja määräyksiä yhdenmukaistaessa, maankäyttömerkinnän muuttuessa sekä merkinnän tarpeen poistuessa kokonaan.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan vaikutukset Kauniaisten alueella

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavalla Kauniaisten kaupunkia koskevia merkintöjä ja määräyksiä yhtenäistetään ja tarkennetaan viherrakenteen ja kulttuuriympäristöjen osalta. Kaavaluonnoksessa Kasavuoren virkistysalue-merkintä on yhdenmukaistettu aluerajausta muuttamatta. Kasavuoren

luonnonsuojelualue on osoitettu luonnonsuojelualue -merkinnällä, jolla osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita.

Gallträskin alue ja Kauniaisten rautatieasema on osoitettu Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö -merkinnällä ja samalla vahvistetuissa kaa-voissa ollut Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde -merkintä kumotaan. Aluerajausta ei ole muutettu.

Gallträskin huvila-alue ja Kauniaisten rautatieasema on osoitettu Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) -merkinnällä ja vastaavasti aiempi merkintä Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde, valtakunnallisesti merkittävä (RKY 2009) kumotaan. Aluerajausta ei ole muutettu.

Uudenmaan maakuntakaavassa (2006) osoitetut Bad Grankullan ja Villa Wulffin kulttuuriympäristökohteet on kumottu vaihemaakuntakaavaluonnoksessa. Kohteet eivät kuulu Museoviraston RKY -inventointiin (2009) eikä niitä ole osoitettu maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi Missä maat ovat mainioimmat (2012) -selvityksessä.

Espoon puolella Espoonjokilaakso on osoitettu Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö -merkinnällä rajautuen Kauniaisten ja Espoon kuntaraajaan Kasavuoren alueella.

Vaihemaakuntakaavaluonnos on huolella valmisteltu ja se täydentää voimassaolevia maakuntakaavoja kattavasti valittujen teemojen ja muiden ajankohtaisten aiheiden osalta.

YTJ:

Yhdyskuntalautakunta merkitsee tiedoksi Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksen ja esittää KH:lle, että se esittää lausuntonaan Uudenmaan liitolle, ettei ole Kauniaisten kaupungilla ole huomautettavaa vaihemaakuntakaavaluonnoksesta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

KH 25.02.2015 § 42

KJ:

KH päättää esittää lausuntonaan Uudenmaan liitolle, ettei Kauniaisten kaupungilla ole huomautettavaa vaihemaakuntakaavaluonnoksesta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

YLK 19.01.2016 § 5

Uudenmaan maakuntahallitus merkitsi tiedoksi Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksen kokouksessaan 16.11.2015 ja päätti kaavaehdotuksen lausunnoille lähettämisestä. Vuoden 2016 alusta voimaan astuvaksi suunnitellut maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) muutokset (HE 114/2015

vp) ja maakuntakaavojen vahvistamismenettelyn poistuminen muuttavat 4. vaihemaakuntakaavan prosessia. Uuden lainsäädännön mukaisesti lausunnot kaavaan on pyydettävä ennen kuin maakuntahallitus hyväksyy kaavaehdotuksen. Lausuntojen perusteella kaavaehdotusta tarkistetaan kevään 2016 aikana, jolloin pidetään myös 4. vaihemaakuntakaavan viranomaisneuvottelu. Maakuntahallituksen hyväksyttyä kaavaehdotuksen kaava asetetaan nähtäville myöhemmin vuonna 2016. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyy 4. vaihemaakuntakaavan saman valtuustokauden aikana, eli kevääseen 2017 mennessä.

Uudenmaan liitto pyytää Kauniaisten kaupungin lausuntoa 29.2.2016 mennessä Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta. Lausuntoaineisto ei ole maakuntahallituksen hyväksymä kaavaehdotus. Myöhemmin aineistoon viitataan sanalla ehdotus. Lausuntoaineistoon kuuluvat kaavaehdotuskartta, kartta kumottavista merkinnöistä, epävirallinen yhdistelmäkartta kaikista voimassa olevista maakuntakaavoista sekä 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta, merkinnät ja määräykset sekä kaavaselostus liitekarttoineen sekä muu liiteaineisto. Esityslistan liitteenä jaetaan karttojen suuren koon vuoksi paperiset otteet vain kaavaehdotuskartasta Kauniaisten kohdalta (**liite 3**) ja Kauniaisia koskevista merkinnöistä ja määräyksistä (**liite 4**). Uudenmaan liiton Internet-sivuilla (<http://www.uudenmaanliitto.fi/kaavaehdotus>) on nähtävissä kaikki asiaan liittyvä aineisto.

Kaavaratkaisun muutokset luonnoksesta ehdotukseen

Kaavaratkaisun muuttuminen luonnoksesta ehdotukseen on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa 8.3. Muutoksia on tehty kaikkien muiden kaavan teemojen paitsi elinkeinot ja innovaatiotoiminta -teeman osalta. Myös Malmin lentokentän ratkaisu on pidetty samana suhteessa luonnokseen. Luonnoksesta ehdotukseen tapahtuneet kaavaratkaisun muutokset ovat suunnittelumääräyksen tai merkinnän kuvauksen, aluerajauksen tai merkintöjen sijainnin, käytetyn merkinnän tai merkinnän visuaalisen ilmiänsä muutoksia.

Kauniaisten alueelle kohdistuvien ja rajautuvien merkintöjen aluerajauksia ei ole muutettu eikä uusia merkintöjä tai kumottavia merkintöjä ole esitetty kaavaehdotukseen. Kaavaehdotuskarttaan kuntarajan piirtotarkkuus on parantunut, minkä vuoksi luonnonsuojelualue-merkintä kattaa myös Kauniaisten osan Lippajärven luonnonsuojelualueesta.

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden, valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen sekä maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen merkintätapoja on selkiytetty kaavaehdotukseen. Valtakunnallisille kulttuuriympäristöille on laadittu yhteinen suunnittelumääräys, joka perustuu MRL:n mukaiseen säännöspohjaan. Myös maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen suunnittelumääräystä on tarkistettu siten, että se perustuu MRL:n mukaiseen säännöspohjaan.

Vaihemaakuntakaavaehdotus on huolella valmisteltu ja se täydentää voimassa olevia maakuntakaavoja kattavasti valittujen teemojen ja muiden ajankohtaisten aiheiden osalta.

YTJ:

Yhdyskuntalautakunta merkitsee tiedoksi Uudenmaan 4. vaihemaakunta-kaavaehdotuksen ja esittää KH:lle, että se esittää lausuntonaan Uudenmaan liitolle, ettei Kauniaisten kaupungilla ole huomautettavaa vaihemaakuntakaavaehdotuksesta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

KH 10.02.2016 § 18

KJ:

KH päättää esittää lausuntonaan Uudenmaan liitolle, ettei Kauniaisten kaupungilla ole huomautettavaa vaihemaakuntakaavaehdotuksesta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.